

Miért nem népszerű a bedolgozó rendszer?

A bedolgozó rendszer hasznos és gazdaságos. A foglalkoztatásra egyaránt előnyös sokszor a lazább kötelék; a nagycsalád anyának például házhöz adják a munkát, amit saját beosztása szerint végezhet el. Életrendje így nincs szigorú időhöz parancsolva. A másik oldal — az otthoni üzemből nincs szükség művezetőre, a vállalatot nem terheli szociális, munkavédelmi gond. Nem ó fizeti a fűtést, a villanyáramot, ráadásul egyszerű lemérni a produktumot is.

Statistikai adatok bizonyossága szerint

Magyarországon jelenleg mintegy 75 ezer bedolgozó van.

De ennél sokkal több — vagy 200 ezret is megközelít — azoknak a száma, akik egészségi, vagy családi okok miatt így dolgozhatnak. Elkerülhetetlenül felvetődik a kérdés, Szegeden mi a helyzet?

Városunkban valamivel többben, mint 800-an dolgoznak ilyen formában. Az alkalmazottakkal együtt 72 ezerre tehető a munkaviszonyban állók száma, s ha ezt összehasonlítjuk az előbbi adattal, kiderül, hogy

Szegeden nem nagyon népszerű a bedolgozó rendszer.

De előbb nézzük a példákat. A háziipari szövetkezetnél hozzávetőleg 650 a „házi munkások” száma. Többségben a rongyvágók, a közműanyagok készítői vannak; keresetük 200—300 forint körül van egy hónapban. Ugyanebben a ktsz-ben a varrónők bedolgozó munkával 600-tól 1000 forintig, a gombkészítők 350 forintot keresnek. Aki jobban akar keresni, annak naponta 8—12 órát kell dolgoznia. A csökkent munkaképességűek ktsz-e 70, az Univerzál Ktsz 22, a Tömegcikk Ktsz 12, a Bőröndös Ktsz 10, a Nívó Ktsz 13, a Csongrád megyei Papírfeldolgozó Ktsz pedig 119 főt foglalkoztat bedolgozóként — a Szeged városi tanács munkaügyi osztályának adatai szerint. Valamennyi helyen körülbelül azonosak a kereseti lehetőségek. Legutóbb a papírfel-

dolgozó ktsz-ből érkezett hír fejlődésről; megfelelő előkészítő gépeket szereztek be. orvosságosdobozokat gyártanak házilag. Megrendelésektől függően talán szaporodni fog a papírfeldolgozó ktsz. házi munkásainak a száma.

És a vállalatok? — itt már aligha találunk valamit. Ugyancsak a tanács adatai szerint a fémfeldolgozó egy tucatnyi, a Szegedi Nyomda kettő, a magföldolgozó vállalat mindössze egy bedolgozót alkalmaz, s ezzel befejeződik a lista.

A többi vállalat egyszerűen nem lát fantáziát ebben a lehetőségben. s nem is nagyon próbálkozik ilyen fajta termeléssel. Pedig érdemes lenne. Eperjesi Júlia, a Szeged m. j. városi tanács munkaügyi osztályának vezetője minderről a következőket mondotta:

— A vállalatok a bedolgozó rendszerrel kapcsolatos köztudás hiánya miatt nem is igyekeztek ezt az utat végigpróbálni. Érdekes, hogy nálunk

a dolgozók maguk se nagyon érdekelték ilyen lehetőségek után.

Véleményem szerint változhat a helyzet, ha a vállalatok megfelelő ajánlatokkal jelentkeznek, mert igen sokan vannak a szegedi üze-

mekben is — például a textiliparban —, akik nagyon szívesen vállalnának otthoni munkát. Nem egy olyan munkánót ismerek, aki megfelelőbb kereseti lehetőség mellett sokkal szívesebben dolgozna a bedolgozó rendszerben, mint három műszakban.

A gazdaságosabb termelés, a nagyobb nyereség érdekében sokszor új módszerekkel próbálkoznak. Ezek közül figyelmet érdemel a bedolgozó rendszer.

Különösen a helyiipari, tanácsj vállalatoknál lehetne erről szó.

Nemrég a Helyiipari Kutató Intézet felmérte a bedolgozó rendszer lehetőségeit. Alapos tanulmány alapján állapította meg, hogy a műanyagipar, a játék- és faipar, a hangszergyártás, az óra- és ékszeripar, a finommechanika, a vastómegcikk ipar adhat olyan lehetőséget, ahol kifizetődik és megvalósítható a bedolgozó rendszer.

Szegeden majdnem kivétel nélkül vannak ilyen munkával foglalkozó vállalatok, szövetkezetek, tehát van perspektívája az ilyen munkavégzésnek. Erdemes a lehetőségeket mielőbb konkrét munkaalkalmakká érlelni.

M. I.

Internacionalista egység és antiimperialista összefogás

Irta: Darvasi István

Az emberiség békeje az antiimperialista, háborúellenes front erejétől, nagyságától függ. Ez az erő pedig katonai, gazdasági és politikai összetevőkből áll. A katonai, a gazdasági és a politikai tényezők között számos összefüggés van, de ezek közül minden bizonnyal az a legfontosabb, hogy minél egységesebbek az antiimperialista front politikai erői, annál nagyobb mértékben, hatékonyabban tudja hasznosítani gazdasági és katonai erőit az imperializmus elleni harcban.

Az antiimperialista front erőt az az objektív igazság fűzi egybe, hogy mindnyájunknak érdeke és célja a világ békeje és a népek nemzeti függetlensége. Politikai felfogásukban, országaik társadalmi berendezésében számos eltérés van közöttük, nem azonosan képzelik el a fejlődés útjait sem, de ha megvan közöttük az egyetértés abban, hogy az emberiségnek békében, és minden népek nemzeti függetlenségében kell élnie, eltekinthetnek attól, ami őket egyéb kérdésekben elválasztja. Így lehetővé válik az antiimperialista cselekvési egység.

Az antiimperialista front — ha nem is gondok és ne-

hézségek nélkül — hosszú évek óta létezik és bonyolult viszonyok között eredményesen küzd a világbékeért. Bonyolult viszonyok között, mert úgy kell küzdeni a népek nemzeti függetlenségéért, az önrendelkezés, a be nem avatkozás, a területi sérthetlenség elvének oszthatatlan érvényesüléséért, úgy kell fegyveres segítséget is nyújtania az imperialista agresszió áldozatainak, hogy közben egy pillanatra se tűnjön szem elől a még nagyobb veszély, a termonukleáris világháború. Úgy kell vívni ezt a harcot, hogy a világ ne boruljon lángba.

Az antiimperialista szövetségi rendszer magja, legfőbb ereje a szocialista világ. Országait egyesíti a forradalmi világnézet, az azonos társadalmi rend, az érdekek ebből eredő közössége, a következetes antiimperializmus. A szocialista országok egysége, a világ kommunista és munkáspártjainak egyetértése, valamennyi forradalmi erő akcióegysége döntő fontosságú az antiimperialista szövetségi rendszer szempontjából is. Minthogy azonban a szocialista országok közös érdekei, távolabbi céljai túlmutatnak az imperializmus elleni harcban fennálló érdekközösségen, együttműködésüknek szélesebbnek kell lennie, és valóban, sokrétűbb, gazdagabb is, mint az igen kiterjedt antiimperialista front országainak egyébkénti együttműködése. A szocialista országok egységét és együttműködését nemcsak az antiimperialista békeharca teszi szükségessé, hanem belső építőmunkájuk is.

Igaz ez még akkor is, ha az egység kritériumairól vallott felfogásban az idők folyamán bizonyos változások történtek. Egykor szinte az egység elengedhetetlen feltétele volt például, hogy a szocializmus minden országában minden majdnem ugyanúgy történjen. Ez a felfogás azonban már a múlté. A szocialista építésben minden ország saját adottságaiból, hagyományából, feltételeiből indul ki. Az azonban ma sem tagadható, hogy a szocialista országok számára nagy előny a másik ország építőmunkájának tanulmányozása és hasznosítható tapasztalatainak esetleges átvétele. Ez azonban csak önkéntes lehet. Tagadhatatlan az is, hogy minden szocialista ország számára hasznos a másikkal, a többiekkel való gazdasági együttműködés, mert erre mindnyájunknak szükségük van. Annak a szocialista országnak is, amelynek erőforrásai elvben lehetővé tennék a gazdasági autarchiát, és annak is, amelyik szűkebben mért természetű kincsei miatt nyilvánvalóbb módon szorul rá a gazdasági kooperációra. A nemzeti függetlenséget, a népgazdaság önálló fejlődését sem a bilaterális, sem a multilaterális együttműködés nem sérti, hanem elősegíti, hiszen a lényeg nem a két- vagy többoldalú együttműködés, hanem az azonos társadalmi rendszer. Ami pedig magát az együttműködést illeti, a tudomány, a technika, a nemzetközi munkamegosztás rohamos fejlődése, a piacok nemzetközi kiterjedése ma lehetetlenné teszi az elzárkózást és elkerülhetlenné az együttműködést. Az egymás közötti együttműködés egyébként nem zárja ki a kapitalista országokkal való gazdasági kapcsolatokat sem, ennek sem elvi, sem politikai akadálya nincs és szükségessége sem vitatható. Nem tagadható azonban az sem, hogy a tőkés országokkal való gazdasági kapcsolatokat mindig befolyásolják a kapitalista piac

törvényszerűségei, arról nem is szólva, hogy a tőkés országok gazdasági emberei számára nemcsak egyszerűen üzlet a szocialista országokkal való kapcsolat, hanem nagyon jól átgondolt és céltudatos politika is.

A szocialista országok egyenkénti és közös érdekei, az antiimperialista front érdekei egyaránt nyomtatékosan megkövetelik a szocialista országok egységét az imperializmussal szemben.

Mivel az imperializmus vezető országainak kormánykörüli eléggé világosan látják az óriási kockázatot és mert kilátástalannak tartják, ma kevésbé látszik valószínűnek, hogy vállalkozni mernének a szocialista világnézetrel való frontális összecsapásra. Ok is tudják ugyanis, hogy ez termonukleáris világháború lenne. Az imperializmus azonban még ma sem tartja visszavonhatatlannak a világban végbement történelmi változásokat; a szocialista világnézet létezőtét és a grammatikai rendszer széthullását. Erről tanúskodnak a helyi háborúk, a Vietnam elleni agresszió, az Izrael által elkövetett agresszió, a puccsok, és neokolonializmus egyéb akciói, a különböző imperialista provokációk. A helyzet annyiban változott, hogy — felismerve a világháborúval járó kockázatot — az európai szocialista országokkal szemben e pillanatban nem a háborús fenyegetés módszerével operálnak.

Ebből nem következik, hogy a szocialista országok külpolitikai együttműködésének parancsoló szükségessége csökkent. Nem csökkentek az együttműködés lehetőségei sem. Megvan minden objektív politikai és gazdasági feltétele, megvan az érdekek objektív közössége, noha ez utóbbit szubjektív nézetek helyenként elhomályosítják, vagy tévesen értelmezik.

A nemzetközi szolidaritás, az állásponi azonosossága, a közös cselekvés nem csorbitja, hanem szolgálja és jól szolgálja a nemzeti érdeket. Nem fordulhat elő, hogy egy szocialista ország saját, valódi — és nem vélt — nemzeti érdekeinek szolgálatával csorbítaná, vagy károsítaná más szocialista ország nemzeti érdekeit. Sőt, egy marxista-leninista alapon nyugvó internacionalista külpolitikát folytató szocialista ország nemzeti külpolitikájának minden sikerét élvezi és élvezheti valamennyi szocialista ország. Másfelől minden szocialista ország nemzetközi súlyát, tekintélyét növeli és nem csökkenti, ha szolidaritás egységben van a Szovjetunióval, a többi szocialista országgal, ha mint ilyen-nel tárgyalnak és egyeznek meg vele. Az egységben rejlő erő tekintélyt ad mindenkinek, aki részese az egység kikovácsolásának.

Ezekből az elvi megfontolásokból az is következik, hogy hasznosak azok a tanácskozások, amelyekben két vagy több szocialista ország, két vagy több kommunista párt nemzetközi kérdésekben beható vita után állást foglal.

A mai, a néhány év elteltével jóval bonyolultabb, több veszéllyel terhes nemzetközi helyzetben különös fontossága van annak, hogy a szocialista országok és a kommunista pártok tanácskozzanak, közös álláspontot alakítsanak ki és egységesen cselekedjenek az emberiséget érintő legfontosabb nemzetközi kérdésekben. Ez kötelességük népeikkel, a szabadságukért harcoló függetlenségüket védelmező népekkel, az egész emberiséggel szemben.

A kétszeresen első brigád

Szolnok mellől érkeztek vidékünkre. Az első olajkutatást ők fúrták a szegedi medencében; ez volt a tápi 2-es. Azóta jónéhány ezer métert vizsgáltak ki, már nem új számukra az alföldi talaj. Gondjuk, akadályuk is volt elég, a nevezetes „történelmi fúrás után. De Tóth Gyula főfűrősmestert és embereit ma is emlegetik a hírek, a szegedi kőolajfúrás üzemben elsők között van a helyük.

Napjaink expressz sebességgel telnek, gyorsan vándorolnak egyik helyről a másikra. A hét közepén már egy újabb fúrás pontosan ta-

lálkoztam velük. Tóth Gyulát kis keresgélés után a gyorsan felállított fúrótorny első emeletén találtam. Éppen egy láncfalas traktorral „integette” az irányt, merre feszítse ki a soronkövetkező acélkötelet. Tóth Gyula feljebb toltá homlokán a sárga műanyag sisakot, egy szusszantás után örömmel újságolta:

— Végre egyenesben vagyunk. Az év elején sokáig csak egy földbe szakadt fúrórészlet mentettünk, alig volt teljesítményünk. A második negyedév már jobb volt, összesen 5401 métert mélyítettünk. Ezzel az Alföldi Kőolajfúrás Üzem második negyedéves jubileumi versenyében az elsők lettünk.

Mondom a szokásos kérdést, hogyan sikerült, de erre még Tóth Gyula nem válaszol. Inkább bemutatja a főszereplőket.

— Ott, akik azt a vastag csövet kapcsolják egymásba, Hódos Lajos és Tóth Imre. Amott, annál az üzemanyag tartálynál Mészáros Károly.

Mig beszélgetünk, előkerül a brigádnapló. Benne rendezten sorakoznak a többiek nevei, akik sokat tettek a sikerért. Baranyai László, Brózs László, Bordán János, Kóti Mihály, Új Károly, Nagy Vendel, Pető Gyula.

— Mióta dolgoznak együtt? — kérdezem.

— Látja, kicsit felelhetek arra is, hogyan sikerült. A mi „társulatunk” régi bútor darabnak számít a vállalatnál. Törzstagok vagyunk, 12—14 éve vándorlunk az országban az olajkutató berendezésekkel.

— Nem elégték meg ezt a „komisz” életet? — A körénk gyülekezett tizenvalahány ember száján egyszerre szaladt ki: nem. Néha-nhan még hozzáteszik:

— Nem lehet ezt megugni. Aki egyszer itt kibirta tanulóját, az itt marad.

A legjobban táplált nemzetek között

A Központi Statisztikai Hivatal kiadásában megjelent az élelmiszeripari adatok, amely részletes áttekintést nyújt mindarról, ami a szakembereket, de az egyszerű olvasókat is az élelmiszeriparral kapcsolatban érdekelheti.

Az összeállításból megtudhatjuk, hogy élelmiszeriparunk évente több mint 46 milliárd forint értékű árut termel, ebből majdnem 10 milliárdot a hús-, és nyolcmilliárdot a malomipar. Ezt a nagy mennyiségű élelmiszert 145 000 ember állítja elő.

A kötet érdekes nemzetközi adatokat is tartalmaz. Ebből kitűnik, hogy a legkiadósabban Új-Zélandban

táplálkoznak. Itt egy-egy lakos naponta 3410 kalóriaértékű élelmiszert fogyaszt. Napi 3055 kalóriávalkal mi a 13. helyet foglaljuk el a világ ranglistáján. Viszont ötödikek vagyunk a fehérjefogyasztásban, ami egyben azt is jelenti, hogy a világ legjobban táplált nemzetei közé tartozunk. Egyébként abszolút értelemben is az új-zélandiak táplálkoznak a legbőségesebben, mert napi 110 gramm és nyolcmilliárdot a malomipar. Ezt a nagy mennyiségű élelmiszert 145 000 ember állítja elő.

téne felavatásán megjelent Rödönyi Károly közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, a MÁV vezérigazgatója, osztrák részről dr. Bruno Kepnik, az Osztrák Vasutak vezérigazgatója, dr. Karl Kalz vezérigazgató-helyettes, valamint dr. Walter Sandig, a bécsi vasút-igazgatóság elnöke.

Új épület a hegyeshalmi állomáson

Szombaton határidő előtt egy hónappal átadták rendeltetésének Hegyeshalomban a rendezőpályaudvar új üzemi épületét, amelyben a magyar és osztrák vasúti, vám- határizleti, állat- és növényegészségügyi szerek közösen végezhetik munkájukat.

A határállomás új épüle-